

RvB v.d. Nma / Energiekamer
Projectnummer 103308_1
Postbus 16326
2500 BH Den Haag

Almere, 24 december 2009

Geachte Raad,

Wij, als Stichting "Niet Meer Dan", maken graag gebruik van de mogelijkheid om als consumentenbelangen organisatie te reageren op het consultatiedocument inzake de beleidsregel "NMa redelijke prijs Warmtewet". Behalve de antwoorden op de 25 vragen ontvangt u ook een aangepaste versie van de mondelinge behandeling op 5 november jl., hierin nemen we ook de vrijheid om nog iets te zeggen over de maximumprijs, aangezien u uiteindelijk de uitvoering van de controle daarop ter hand neemt.

Wij vertrouwen erop u hiermede voldoende te hebben geïnformeerd en rekenen op een verdere uitwerking die ervoor zorgt dat de gebonden afnemer van warmte een goede bescherming geniet.

Indien er nog onduidelijkheden zouden zijn, zijn wij gaarne bereid dit nog nader toe te lichten.

Met vriendelijk groet,

Ed van Weeren
Voorzitter Stichting "NietMeerDan"

Schriftelijke zienswijze op het consultatie document (aangepast nav hoorzitting NMa en hoorzitting Min van EZ over maximumprijs)

5 punten:

1. Integratie
Net als bij andere energiebronnen moet ook voor de warmte de redelijk prijs en maximumprijs voor de levering en transport gescheiden worden, om alle mogelijkheden open te houden voor meerdere leveranciers van warmte op hetzelfde net of een andere leverancier dan de eigenaar van het net.
2. LOK en LAK
Er moeten duidelijkere regels komen voor de LOK (transport) en LAK (levering), waardoor met name een “contractuele vaste bijdrage” automatisch een leverings afhankelijke status krijgt, dit zal mensen eerder aanzetten om te gaan besparen. In het voorstel van de NMa dreigt de verhouding tussen vaste kosten en GJ-kosten volkomen scheef te worden..
3. WTW (Warm Tap Water)
Reeds tijdens de bijeenkomst van 2 oktober jl. is er al door dhr. Heiner op gewezen dat in de stukken het aspect van Warm Tap Water (hierna: WTW) ontbreekt. WTW kan via het warmtenet geleverd worden maar het kan ook via een eigen leidingnet – waarvoor ook netbeheer moet zijn – geleverd worden. Hoe èèn en ander geregeld wordt, is nog geheel onduidelijk. De Stichting zou op dit onderdeel graag een reactie willen geven in haar schriftelijke zienswijze. Komt er voor 17 november a.s. meer duidelijkheid over dit punt?

De voorzitter merkt op dat WTW gewoon onder de beleidsregel redelijke prijs valt zodat dezelfde spelregels gelden. Hiermee kan de Stichting “Niet Meer Dan” rekening houden in haar schriftelijke zienswijze.

Dhr. Ochu vult aan dat de beleidsregel op dit punt zal moeten worden aangepast. Op dit moment wordt er in de beleidsregel rekening mee gehouden dat WTW ook op andere manieren wordt afgerekend dan uitsluitend op basis van GJ.

Meer hierover verderop in de *Opmerking nav hoorzitting Min van EZ over de maximumprijs*.

4. Gasprijs
Zoals reeds eerder in een voorstel aan de Heer Ochu gemeld, zou er ook naar het gebruik van een virtuele gasprijs gekeken moeten worden. De meeste warmteinstallaties worden direct of indirect gevoed door gas. Als je bv een jaar contract bij een andere leverancier (bv NEM) zou nemen ipv NUON scheelt dat ongeveer 2 €per GJ.
5. Maximumprijs (zoals ook al in een e-mail aangegeven nav 2 oktober sessie)
  - a. Een redelijke prijs vaststellen is mooi, maar de echte bescherming van de consument komt van de maximumprijs, waarvoor nog steeds geen regels bekend zijn.
  - b. In de presentatie van 2 oktober worden de volgende uitgangspunten vastgesteld voor de maximumprijs (daar waar deze punten eerder betrekking hadden op de gehele uitvoeringsregelgeving, zoals vermeld in opdracht position-paper)
    - i. Transparante, eenvoudige tariefstructuur
    - ii. Juiste balans tussen consumentenbescherming, en
    - iii. **Levensvatbaarheid warmteprojecten**
  - c. Bij NMDA staan links en rechts in de vergelijking de kosten van resp. de gasverbruiker en de warmteverbruiker.
  - d. In randnummer 97 “*De maximumprijs is gebaseerd op de integrale kosten die een verbruiker zou moeten maken voor het verkrijgen van dezelfde hoeveelheid warmte bij gebruik van gas als energiebron*”
  - e. Hoe kan levensvatbaarheid dan invloed hebben op de maximumprijs?
  - f. Of worden de kosten voor de gasverbruiker ook aangepast met de levensvatbaarheid van de warmteprojecten?.
  - g. Deze problematiek is al eerder aan de orde geweest in de positionpapers, daarin geven zowel:
    - i. Consumentenbond
    - ii. Woonbond
    - iii. Vereniging Eigen Huis

- iv. Stichting "Niet Meer Dan"
aan dat levensvatbaarheid geen invloed kan hebben op de maximumprijs.
- h. Op dit moment wordt er door de minister een onderzoek gedaan naar de gevolgen van de nieuwe regels voor het rendement van de projecten, hierdoor zal een debat in de 2^e kamer over de maximumprijs niet voor 1 maart plaatsvinden. **Opnieuw een bewijs dat er dus wel degelijk een verband wordt aangebracht tussen de nieuwe regels en de levensvatbaarheid van warmteprojecten.**

Opmerking nav hoorzitting over maximumprijs door Min van EZ op 4 december jl.

Na uitleg door het Min van EZ over de maximumprijs, ontstaat er ons inziens een situatie waardoor de NMa geen vergelijking meer kan maken tussen de maximumprijs en de redelijke prijs, immers de redelijke prijs gaat uit van een prijs voor Ruimte verwarming (RV) en Warm Tapwater (WTW) en de maximumprijs niet. Hieronder uitleg van onze bezwaren.

- In de presentatie wordt uitgegaan van **één generieke maximumprijs**
  - Staat zo in de wet zegt EZ, **maar dat is niet zo**
    - omdat de wet aangeeft dat onder "WARMTE" moet worden verstaan: "warm water voor ruimteverwarming" OF "tapwater voor sanitaire doeleinden".
    - omdat gerekend moet worden met een maximumprijs en redelijke prijs voor: "Ruimteverwarming" (RV per GJ) EN "Warmtapwater" (WTW per m³)
- Deze maximumprijs is nu in de AMvB gebaseerd op de combi-prijs, dwz opgebouwd uit een deel (79%) Ruimteverwarming (RV) en een deel (21%) Warmtapwater (WTW)
  - Hierdoor wordt de situatie afgedekt van warmtegebruikers die ook een vergelijkbare combi situatie als gasverbruikers hebben, **maar die bestaat helemaal niet**, want er zijn maar 3 situaties:
    - 1. Warmte gebruikt voor RV en middels een warmtewisselaar wordt hiermee WTW gemaakt
    - 2. Warmte gebruikt voor RV en middels een apart leidingnet komt WTW (m³) binnen
    - 3. Warmte gebruikt voor RV en WTW wordt op een andere manier gemaakt, bv Gasgeiser, Zonneboiler, Elektrische boiler
  - Wat gaat er nu in de AMvB mis met de combi-prijs?
    - **ad 1.** Buiten het feit dat er een willekeurige vaste verhouding is tussen Ruimteverwarming en Warmtapwater, betekent deze situatie ook dat het slechtere rendement voor de bereiding van Warmtapwater 2 maal betaald wordt, nl één keer in de combi-prijs en de tweede keer door het slechte rendement van de warmtewisselaar.
    - **ad 2.** In deze situatie betaalt men voor **alleen** RV de combi-prijs, waarin het slechte rendement van WTW bereiding zit opgesloten. De WTW wordt aangeleverd in een apart leidingnet en daarvoor bestaat dan **geen maximumprijs**.
    - **ad 3.** In deze situatie betaalt men voor **alleen** RV de combi-prijs, waarin het slechte rendement van WTW bereiding zit opgesloten. De WTW is hier **niet van toepassing**
  - Al deze problemen zouden zich niet voordoen als er gewoon één maximumprijs zou zijn voor RV en één maximumprijs voor WTW, nl:
    - **ad 1.** Gebruikt voor RV een maximum GJ prijs, omdat het slechte rendement van de WTW warmtewisselaar gelijk is aan het slechte rendement van een warmtewisselaar van de CV combi ketel.
    - **ad 2.** Gebruikt voor RV een maximum GJ prijs en voor WTW een maximum m³ prijs in geval van een apart WTW leidingnet.
    - **ad 3.** Gebruikt voor RV een maximum GJ prijs en WTW is niet aan de orde.

Wij van de stichting zijn er van overtuigd dat het de bedoeling van de wetgever is dat er **één maximumprijs komt voor RV** en **één maximumprijs voor WTW**, immers voor de redelijke prijs wordt dit onderscheid ook gemaakt.

Beantwoording van de 25 vragen uit het beleidsplan van de Nma

Vraag 1: Bent u het eens met het standpunt van de Raad om de beleidsregel ook van toepassing te verklaren op niet-vergunningplichtige leveranciers?

In beginsel moeten alle leveranciers onder dezelfde beleidsregels vallen, mogelijk kan er uit praktische overwegingen een uitzondering worden gemaakt voor de heel kleine netten van minder dan 100 gebruikers, waarbij de overhead kosten niet op een redelijke manier toegewezen kunnen worden aan de afnemers. Ook zouden netten (opgezet uit idealisme, bv VvE of experimentele woningen) waar iedereen het over de bedrijfsvoering en prijs eens is buiten beschouwing gelaten moeten kunnen worden.

Vraag 2: Wat is uw mening over het standpunt van de Raad dat het begrip levering van warmte de geïntegreerde dienst van levering en transport van warmte omvat

Oneens.

Net als bij andere energiebronnen moet ook voor de warmte de redelijke en maximumprijs voor levering en transport gescheiden worden, om alle mogelijkheden open te houden voor meerdere leveranciers van warmte op hetzelfde net of voor een andere leverancier dan de eigenaar van het net.

Deze splitsing zal ook grote voordelen opleveren in het LOK en LAK debat, immers zo kunnen alle leveringskosten geheel aan de LAK toegekend worden en het net zijn dan LOK kosten. Dit geeft ook van nature een betere verhouding in de LOK en LAK, want als je de GJ prijs hoog houdt tov het vastrecht is dit een stimulans om zuinig met de energie om te springen. Bij een lage GJ-prijs en hoog vastrecht is die stimulans niet meer aanwezig. Uiteraard moet in een gemiddelde situatie de som van beide bedragen gelijk zijn ongeacht hoe de verhouding LOK LAK is.

Vraag 3: Bent u het eens met het standpunt van de Raad dat verbruikers aangesloten op collectieve warmtesystemen (blokverwarming) ook bescherming genieten van de Warmtewet?

Onder randnummer 38 wordt blokverwarming gedefinieerd als warmtenetten tot 5.000 gebruikers. Naar onze mening dienen ook verbruikers aangesloten op deze netten zeker bescherming van de Warmtewet. Echter, uit de voorafgaande toelichting bij deze vraag kan eventueel worden opgemaakt dat bij deze vraag zeer kleinschalige collectieve warmtesystemen (bijv. binnen 1 flat) worden bedoeld. Ook voor die categorie lijkt ons bescherming van de Warmtewet op zijn plaats, behalve misschien in het geval de betrokken verbruikers zelf participeren in het betreffende warmtenet en/of de producent (bijv. via de VvE).

Randnummer 59: Terugwerkende kracht

Hoewel hier niet expliciet vermeld, mogen wij aannemen dat er zowel een redelijke- als maximumprijs wordt vastgesteld voor de periodes vanaf 1 januari 2007 op basis van de toen geldende kosten.

Vraag 4: Wat vindt u van de constatering van de Raad dat de redelijke prijs per warmtenet geldt?

Mee eens

Vraag 5: Wat is uw mening over de conclusie dat de redelijke prijs uit een leveringsafhankelijk en een leveringsonafhankelijk deel moet bestaan?

Uitgaande van onze wens dat er gesplitst moet worden (transport en levering) is dit niet meer aan de orde, immers levering is LAK en transport is LOK

Uiteraard ontstaat er dan natuurlijk een redelijke prijs per afgesplitst onderdeel.

Vraag 6: Wat is uw mening over het hanteren van het principe van kostenoriëntatie, zodat bijvoorbeeld alleen de kosten van levering (incl. transport) van warmte worden vergoed via de redelijke prijs?

Mee eens, mits gebaseerd op een splitsing en dat ook de inkoopkosten (inkoop van warmte) zo beoordeeld worden.

Vraag 7: Wat is uw mening over het hanteren van het principe van kostenveroorzaking, zodat alleen de kosten van verbruikers volgens de Warmtewet worden vergoed via de redelijke prijs?

Mee eens

Vraag 8: Wat is uw mening over de noodzakelijkheid van de toetsing op de redelijkheid van de kosten? Wat vindt u van de wijze waarop de Raad deze toets wil gaan vormgeven?

Heel belangrijk, aangezien er binnen de grote energiebedrijven genoeg mogelijkheden zijn om winstverschuiving (kosten) toe te passen via allerlei dochter ondernemingen. Voorbeeld: dochter onderhoud het leidingnet, moeder koopt deze service in en maak daarop een redelijke vergoeding. Nu loop je het risico van 2 maal een redelijke vergoeding of in het ergste geval ook al een onredelijke vergoeding bij de dochter. Ditzelfde kan van toepassing zijn bij een productie-eenheid, voorbeeld: NUON Elektriciteitscentrale in Diemen levert warm water aan NUON Warmte in Almere, die dat gebruikt in zijn warmtenet.

Dus ook van alle ingekochte zaken dient vast te staan dat daar een redelijke prijs voor is betaald. In dit geval zijn accountantsverklaringen misschien niet toereikend.

Ook hier geldt weer dat door de toegepaste splitsing een aantal zaken vanzelf opgelost worden, aangezien er minder makkelijk winstverschuivingen kunnen optreden.

Vraag 9: Wat is uw mening over deze gekozen verbruikerscategorieën en bijbehorende afbakening?

Beperkt aantal categorieën zijn we het mee eens, maar 35 kW is te laag. Bij het zelf maken van warm tapwater (max. CW6) door de verbruiker m.b.v. een warmtewisselaar is minstens 40kW nodig.

Vraag 10: Wat is uw mening over het feit dat de frequentie en het moment van het vaststellen van de redelijke prijs bepaald wordt door de leverancier? Of vindt u dat de redelijke prijs minstens eenmaal per jaar berekend moet worden?

De gasprijs wordt 2 maal per jaar vastgesteld, de maximumprijs is direct gerelateerd aan de gasprijs en zal dus ook 2 maal per jaar moeten worden vastgesteld. Het lijkt dus logisch om ook de redelijke prijs dan 2 maal per jaar vast te stellen.

Algemeen gesteld: De frequentie van het vaststellen van de redelijke- en maximumprijs moet gelijk zijn aan de frequentie van het vaststellen van de gasprijs.

Hiermee zijn dan alle andere aanleidingen tot aanpassingen, zoals wijziging aantal aangeslotenen ook gehonoreerd en tevens uniformiteit/transparantie gewaarborgd.

Vraag 11: Bent u het eens met de in tabel 6 opgesomde leveringsafhankelijke en leveringsonafhankelijke kosten?

Wij zijn het grotendeels eens met de opgesomde indeling van kostensoorten, echter de volgende kanttekening:

- Wat betreft de inkoopkosten van warmte kunnen we ons voorstellen dat er (indiener daadwerkelijk sprake is van een "echte" externe warmte producent) sprake is van een kleine component vaste inkoopkosten. Het overgrote deel van de inkoopkosten dient ons inziens echter toegerekend te worden aan het LAK, ook als er bijvoorbeeld sprake is van een "contractuele vaste bijdrage" voor de levering van een bepaalde vaste hoeveelheid warmte; omslag daarvan dient plaats te vinden naar rato van GJ-verbruik per afnemer. De toevoeging "vast deel" en "variabel deel" dekt ons inziens dus niet geheel de juiste lading.
- Zeker indien er sprake is van een warmteleverancier die tevens producent is (c.q. waarbij de producent tot hetzelfde concern behoort), dient niet gekeken te worden naar de (fictieve) inkoopkosten van warmte, maar naar de (niet meer dan) redelijk kosten voor de productie van warmte (onder aftrek van subsidies, opbrengst opgewekte elektriciteit e.d.); we zijn van mening dat de Raad hier in de beleidsregels nadrukkelijk rekening mee zou moeten houden, mede gezien het feit dat de warmte wet uit gaat van een "hoog niveau van bescherming van verbruikers".

Ook hier geldt weer dat door splitsing de toekenning wordt versimpeld en de stimulans tot bezuinigen groter wordt als het aandeel van de GJ-prijs in de totale kosten hoger wordt.

Vraag 12: Wat is uw mening over het uitgangspunt van de Raad om bij het opstellen van de conceptbeleidsregel uit te gaan van een geïntegreerde warmteleverancier?

Zoals reeds eerder uiteengezet is splitsen aanzienlijk beter (transparanter) dan integreren.

Immers de "geïntegreerde warmteleverancier" staat toekomstige ontwikkelingen in de weg. De levering van overtollige warmte geproduceerd door bv tuinders of grote ondernemingen met een eigen elektra opwekking, moet op een simpele manier mogelijk zijn. Denk bv ook aan deelnetten die in voorkomende gevallen gekoppeld kunnen worden.

Vraag 13: Bent u het eens met bovenstaande keuze inzake de te gebruiken gegevens?

Wij kunnen instemmen met de *Kostengegevens* en *aantal verbruikers en hun capaciteit*, echter voor de Afname per verbruiker pleiten we voor een gemiddelde van het verbruik over de laatste 3 jaar. Hierdoor worden strenge en zachte winters uitgemiddeld.

Wij willen hier nogmaals benadrukken dat een halfjaarlijkse vaststelling van de redelijke prijs analoog aan de vaststelling van de gasprijs belangrijk is en dat daarmee ook de aantallen van de verbruikersgroei direct gecoverd zijn.

Vraag 14: Vindt u dat de redelijke prijs gebaseerd moet blijven op gerealiseerde kostengegevens? Wat vindt u van de prognose optie? Welke voor- en nadelen ziet u van de beide opties?

Met de redelijke prijs gebaseerd op gerealiseerde kosten blijft het tijdelijk voordeel van de innovatie prikkel. Door een halfjaarlijkse vaststelling (analoog aan de gasprijs) zullen de gerealiseerde kostengegevens voor de vaststelling op 1 juli normaal gesproken gerelateerd zijn aan de gegevens van het kalenderjaar -1 . Bij de prognose zijn de kosten weliswaar nauwkeuriger, maar de administratieve lasten voor nacalculatie hoger en de transparantie (begrijpelijkheid) voor de verbruiker lager. Deze hogere kosten drukken zwaarder in een kleiner project dan in een groter project.

Vraag 15: Bent u het eens met de keuze van de Raad dat er waar mogelijk kosten verdeelsleutels voorgesteld moeten worden?

Mee eens

Vraag 16: Ziet u nog andere dan de hierboven genoemde vier situaties waarin de Raad verdeelsleutels moet voorstellen? Zo ja, graag uitleg over welke situaties u ziet en waarom hier een verdeelsleutel nodig is.

Als ook de WarmTapWater problematiek is opgenomen, zouden mogelijk ook de kosten voor de directe levering van WTW via het eigen WTW-net apart toegerekend moeten worden.

Vraag 17: Bent u het eens met deze verdeelsleutels? Zo nee, welke verdeelsleutels zijn volgens u redelijk?

Mee eens

Vraag 18: Bent u het eens met deze verdeelsleutels? Zo nee, welke verdeelsleutels zijn volgens u redelijk?

Mee eens

Vraag 19: Bent u het eens met deze verdeelsleutels? Zo nee, welke verdeelsleutels zijn volgens u redelijk?

Mee eens, echter bij de aannames in randnummer 137 staat voor warmtenet Y een storende fout, de 3^e verbruiker moet zijn 90 kW ipv 50 kW

Vraag 20: Bent u het eens met deze verdeelsleutels? Zo nee, welke verdeelsleutels zijn volgens u redelijk?

Mee eens

Vraag 21: Bent u het eens met de keuze om een WACC te bepalen die van toepassing is op alle leveranciers?

Mee eens

Vraag 22: Bent u het eens met de keuze om de WACC periodiek te herijken gelijktijdig met de WACC van E en G?

Mee eens

Vraag 23: Bent u het eens met de methode van de bepaling van het redelijk rendement?

Geen mening

Vraag 24: Bent u het eens met de keuze om te corrigeren voor het asymmetrisch risico, en met de wijze waarop hiervoor wordt gecorrigeerd?

Geen mening

Vraag 25: Wat is uw mening over de hoogte van de WACC, zoals vastgesteld door Oxera?

Geen mening